

A Fővárosi Ítéletábla dr. ... ügyvéd által képviselt ... felperesnek, a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. február 23. napján kelt 31.G.40.921/2014/46. számú ítélete ellen az alperes részéről 47. sorszámon előterjesztett fellebbezés, a felperes részéről 10.Gf/4. sorszámon benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az felperesnek 300.000 (Háromszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget;

kötelezi a felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 158.450 (Százötvennyolcezer-négyszázötven) forint le nem rótt csatlakozó jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság felperes 56.365.675 forintról 54.587.675 forintra leszállított keresetének – melyben az alperessel kötött vállalkozási szerződések alapján megírsult hibaelhárításért 9.006.800 forint + 27% áfa, és kiszállásért 832.000 forint + 27% áfa, a ... és ... hálózati részek összekapcsolásáért (a továbbiakban: házindítás) 11.100.000 forint + 27% áfa vállalkozói díjra, továbbá 27.995.399 forint késedelmi kamatra támasztott igényt – részben helytadva és alperes anyagelszámolásként érvényesített 19.847.290 forint beszámítási kifogását alaptalannak találva 2017. február 23. napján kelt 31.G.40.921/2014/46. sorszámu ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 31.583.821 forintot – melyből 8.705.000 forint + 25% áfa házindítási díj, 20.702.571 forint késedelmi kamat – és ezen összegnek 2011. február 22-től 2013. június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű, 2013. július 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félét első napján érvényes jegybanki alapkamat 8%-kal növelt mértékű kamatát, valamint 288.184 forint perköltséget; ezt meghaladóan a keresetet elutasította; felperest 660.000 forint, az alperest 840.000 forint le nem rótt illeték Magyar Állam javára történő megfizetésére kötelezte.

A házindítási munkák vonatkozásában a lefolytatott okirati és tanúbizonyítás eredménye

alapján az elsőfokú bíróság arra vont le következtetést, hogy annak házankénti 50.000 forintos díjtétele tekintetében a peres felek között szóban jött létre szerződés, függetlenül attól, hogy ezen díjtétel a 2007. július 4-i szerződés módosításaként került csak 2008. szeptember 10-én írásban rögzítésre, utóbbi a szóbeli megállapodás írásba foglalására választott technikai megoldásnak tekinthető. Alperes azon hivatkozása is alaptalan, hogy ezen tevékenységet felperesnek a ... Zrt. alvállalkozójaként kellett elvégeznie, mert az új díjtétel nem a ... Zrt.-vel kötött szerződésbe került beépítésre és nem ezen társaság felé történt a felperes részéről a számlázás. Alperes saját előadása szerint az 50.000 forintos díjtétel írásbeli rögzítését megelőzően felperes ezt a munkát 5.000 forintos tételként felé számlázta és annak ellenértékét teljesítette is, mindezzel figyelemmel ezen munkarész tekintetében szerződéses viszony mindvégig a peres felek között állt fenn. Felperes már 2007. I. félévében ellátta ezen munkálatokat, a rendelkezésre álló levelezésből kitűnően alperes a házindítások bizonyos ütemeit már 2007. áprilisi határidővel sürgette, a házindítási munkák díjtétele vonatkozásában tehát – függetlenül annak 2008. szeptember 10-i írásbeli rögzítésétől – a megállapodás a munkavégzés megkezdését megelőzően szóban létrejött. A szóbeli szerződéskötés körülményeihez tartozóként rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes és a ... kerületi hálózat kiépítés tekintetében szerződött partnere, a ... Zrt. között vita alakult ki, alperes üzleti érdeke azt diktálta, hogy a tényleges szolgáltatásnyújtást mielőbb meg tudja kezdeni, ezért túllépve a ... Zrt.-vel kötött vállalkozási szerződésen a házindítás feladata tekintetében közvetlen vállalkozási jogviszonyra lépett a felperessel. Erre vonatkozó felperesi tényelőadás alátámasztására szolgáló bizonyítékként vette figyelembe az elsőfokú bíróság ... volt alperesi munkavállaló tanúvallomását, valamint a 22/T/2.; 22/T/3. sorszám alatt csatolt e-mailekben, a 22/T/6. sorszám alatti jegyzőkönyvben foglaltakat, kifejtve, hogy a 2007. február 20-i és 2008. április 18-i e-mail önmagában alátámasztja, hogy az állított időszakban felperes végzett házindítási munkálatokat, melyek ... munkaként kerültek megjelölésre és azok nem lehettek a felperes alvállalkozóként elmulasztott munkavégzései, mert a ... hálózat tekintetében volt a ... Zrt. alvállalkozója. A 2008. június 4-i jegyzőkönyv pedig az alperesi munkavállalók között is tényként kezelte, hogy a ... összeköttetés tekintetében ebben az időszakban kizárólag a felperes járt el. A 2006. augusztus elejétől az ... kerületi munkálatokban résztvevő Lehoczky Balázs Miklós tanú nyilatkozata szerint a ... és ... hálózatok összekapcsolása nem tartozott bele a ... hálózat kiépítésébe és az összeköttetéssel kapcsolatos munkálatok nagyobb terhelést jelentettek a felperes számára, mint a ... hálózat kiépítése. Ezzel összhangban vallott ... ugyancsak felperesi munkavállaló tanú, előadva, hogy a házindítási munkáknál két ember 1-2 napi munkája rendszerint szükséges volt a két hálózat összeköttetéséhez, de ennél nagyobb munkaigény is előfordult és az általuk kiépített házak 95%-át ők indították. A 2008. szeptember 10-i díjtételbevezetést követő második ütemben résztvevő ... alperesi tanú a kollégáitól származó információ alapján nyilatkozott arra, hogy az első ütemben a házindítást a felperes végezte és ... tanúval egyezően nyilatkozott a felperesi bevonás szükségességével kapcsolatban. ... alperesi műszaki ellenőr egyértelműen akként nyilatkozott, hogy a ... és ... hálózat összecsatlakoztatása a ... Zrt. feladata lett volna és amikor utóbb kiderült, hogy ezzel probléma van, az alperes a felperest kereste meg közvetlenül a házindítás elvégzésére, melynek első és második ütemében ugyanazokat a munkákat kellett elvégezni és az első ütemben kizárólag a felperes járt el, előadta azt is, hogy a házerősítő beszerelése műszakilag nem azonos a ... és ... hálózat összecsatlakoztatásával. Az alperesi tanúk azon egybehangzó nyilatkozata, mely szerint a szerződéseket rendszerint ... tárgyalta meg és ... azon nyilatkozata alapján, időként előfordult, hogy volt már megállapodás egy munka elvégzésére, de még írásban nem volt kész a szerződés, a munkavégzés viszont megkezdődött, az elsőfokú bíróság bizonyítottan találta felperes ... tanúvallomásával is alátámasztott azon előadását, hogy a peres felek között szóban jött létre szerződés a ... és ... hálózat összekapcsolására az első ütemre is, és erre is 50.000 forintos díjtételben állapodtak meg. Az alperesi tanúvallomások műszaki szempontból megerősítették azt a felperesi hivatkozást, hogy az 50.000 forintos díjtétel ellenében végzett ... és ... hálózat összekapcsolása lényegesen eltért a 2008. szeptember 10-ét megelőzően

5.000 forintos díjtétellel kiszámlázott munkavégzéstől. Az egybehangzó tanúvallomások alapján az elsőfokú bíróság megállapíthatónak találta azt, hogy az eredetileg ... kerületi házépítés kapcsán a ... Zrt.-nek fővállalkozásba kiadott hálózatépítés vonatkozásában a peres felek között szóban közvetlen szerződéses jogviszony jött létre a ... és ... hálózat összekapcsolása tekintetében. ... képviseleti jogosultsága hiányára alapított alperesi védekezés vizsgálata körében az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy nevezett nem volt törvényes képviselő, viszont az ár meghatározása és a felperessel történő megállapodás vonatkozásában nem egyedül döntött, az összes olyan személlyel, illetve osztállyal egyeztetett az alperes szervezetrendszerén belül, akikkel az szükséges volt, a kialakított áron történő megegyezés az alperesnek érdekében állt, ahogyan az is, hogy felperes a házindításokat minél előbb elvégezze. Felperes a-val történő szóbeli megállapodás alapján kezdett a munkavégzéshez, aki szorgalmazta annak írásban történő rögzítését. Figyelemmel arra, hogy az írásba foglalásra mégsem a szóbeli megállapodás tartalmával egyezően került sor, a 2008. szeptember 10-i okiratban a díjtétel visszamenőleges alkalmazására az alperes lehetőséget nem biztosított, az állapítható meg, hogy ... az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 221. § (1) bekezdése szerint alperes álképviselőjeként járt el. Ezen álképviseleti eljárást azonban az alperes jóváhagyta, mert több szervezeti egysége is tudott arról, hogy ezen munkarész tekintetében vita áll fenn a ... Zrt.-vel, a probléma megoldására a munkavégzésbe bevonásra került 50.000 forintos díjazásért a felperes, akitől a házindításokat alperes át is vette. A díjmegállapodás jóváhagyására utal alperes belső levelezése, függetlenül attól, hogy felperes felé ezen összegeket kifizetni nem kívánta, a cégjegyzésre jogosult személyek a 2008. szeptember 10-i írásbeli rögzítést megelőző időszakra vonatkozó kifizetést nem kommunikáltak, arra ígéretet nem tettek. Ennek azonban azért nincs jelentősége, mert ezen személyek közvetlenül a felperessel nem tárgyaltak, ugyanakkor ... tanú is megerősítette, hogy a szerződéseket rendszerint ... tárgyalta meg, így a szerződés szóban a vele történő kommunikáció során tudott létrejönni és az utólag jóváhagyásra került. A 2008. június 16-i szerződésben azon szövegrész, hogy a felek között szóban, írásban vagy ráutaló magatartással korábban létrejött szerződések érvényüket veszítik azért nem bír jelentőséggel, mert a záradék csak az ... termékek installálása témában kötött szerződésekre vonatkozik, ugyanakkor ez utal arra, hogy létrejöhetnek olykor szóban vagy ráutaló magatartással is szerződések az alperes és a vállalkozói között, függetlenül attól, hogy a szerződéseket jellemzően írásban kötötték meg.

A házindítás Ptk. 389. §-a szerinti díjigénye vizsgálata körében rögzítette az elsőfokú bíróság, felperest terhelte annak igazolása, hogy hány ház érintett, ugyanakkor alperes azon védekezését, hogy a bizonyítási kötelezettség írásbeli megrendelőkkel teljesíthető súlytalannak találta, figyelemmel arra, hogy ennek megfelelő okiratokkal alperes az által elismerten kifizetett második ütem vonatkozásában sem rendelkezett, továbbá nincs olyan szerződéses rendelkezés, amely ezt megkívánná. Felperes az általa indított házak átadás-átvétele körében rendelkezésére álló dokumentumokat elektronikus adathordozón csatolta, 250 db ház vonatkozásában támasztva díjigényt, melyből 60 db esetén az alperes más indítót jelölt meg, így az elsőfokú bíróság 190 db ház vonatkozásában nem vitatottnak tekintette a felperesi eljárást. Az alperes által kétségbevonott 60 db ház vonatkozásában felperes 21 db házra elálló nyilatkozatot tett, így 39 db esetében kellett volna azt igazolnia, hogy a házindítást ténylegesen maga végezte el, mivel ennek nem tett eleget, a keresetleszállításban megjelölt 222 db-ból 39 db levonandó volt, így 183 db ház vonatkozásában támaszthatott alappal díjigényt. Alperes 6 db ház esetén 50.000 forintos, 89 db ház esetén 5.000 forintos számlázás megtörténtét állította, utóbbit felperes nem vitatta, a 6 db tételből 2 db-ot elismert, ez azonban a leszállított kereset részét nem képezte, 4 db tekintetében pedig cáfolta az alperesi előadást. Ebből következően a 183 db 50.000 forintos tétellel számított 9.150.000 forintos díjat az elsőfokú bíróság 89x5.000 forinttal csökkentette és a fennmaradó 8.705.000 forint díjigényt találta megalapozottnak azzal, hogy ahhoz a teljesítés időpontjában érvényes 25% áfa számítható fel, szemben a keresettel igényelt 27%-kal.

A késedelmi kamatkövetelés körében az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett,

hogy felperes jogosult volt az alperes javára a Ptk. 293. §-ában foglaltaktól eltérni az egyes teljesítések elszámolásakor, ugyanakkor nem találta bizonyítottnak, hogy a számlákat az írásban megkötött szerződések rendelkezéseitől eltérően 30 napos fizetési határidővel volt jogosult kiállítani. Osztotta alperes azon védekezését, hogy a szerződéseket a tartalmuknak megfelelően kell teljesíteni, így önmagában abból, hogy alperes a számlákat nem küldte vissza és nem kifogásolta meg arra hivatkozással, hogy azokon nem megfelelő teljesítési határidő szerepel, nem következik, hogy a számlákban rögzített fizetési határidő lett volna irányadó. A GK 66. számú állásfoglalásból következően a számla kiállítása csupán az igényérvényesítés technikai feltétele, elmaradása az egyidejű kötelezetti késedelmet zárja ki. Elfogadta az elsőfokú bíróság alperes azon védekezését is, hogy a szerződéses rendelkezéseknek megfelelően felperes a megfelelő mellékletek csatolásával volt jogosult számla benyújtásra, így a teljesítési határidő is valamennyi számla melléklet alpereshez beérkezésétől kezdődően veendő figyelembe. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a valamennyi számla áttekintését követően elvégzett számítás eredményeként megjelölt 20.702.571 forintos késedelmi kamatigényt találta megalapozottnak, utalva arra, hogy az alperesi számítás számszaki helyességét az általa megadott elvekhez képest felperes nem tette vitássá, az azzal szembeni érvelése csupán az volt, hogy a számlák vita nélküli befogadása folytán a számlákban feltüntetett teljesítési határidő alapulvételével kell a késedelmi kamatszámítást elvégezni, mely azonban nem helytálló álláspont.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, felperes javára 56%-ban, az alperes javára 44%-ban meghatározott pernyertesség alapulvételével döntött, a le nem rótt illetéken felül perköltségként számításba vett, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerint számított 1.890.970 forint + áfa ügyvédi munkadíjat a fenti arányban megosztva a peres felek között, alperes képvisellel felmerült díját 1.056.674 forintban megállapítva. A felperesnek járó jogi képviseleti munkadíj meghatározása során az elsőfokú bíróság a fenti IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján járt el, rögzítve, hogy a becsatolt megbízási szerződés szerint felperes 20.000 forint + áfa óradíjat, valamint sikerdíjként a megítélt követelés 10%-a + áfa összeget tartozott megfizetni. A sikerdíj 3.158.382 forintot tenne ki, továbbá a 28. sorszámu jegyzőkönyvhöz csatolt számlákból kitűnően 51 munkaóra számlázására került sor bruttó 1.295.400 forint összegben, utóbbi jogszerűen felszámítható, ugyanakkor az óradíj alapú munkadíjon felül figyelembe vehető sikerdíj az óradíjjal együtt nem haladhatja meg az IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerinti mértéket, ezért a sikerdíjat a 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte, az óradíj és sikerdíj együttes összegét bruttó 1.344.858 forintban meghatározva.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, marasztalása összegének 14.797.300 forintra történő leszállítását, perköltség fizetésre kötelezése mellőzését, felperes perköltségben marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyesen feltárt tényállásból tévesen vonta le azon következtetését, hogy a házindítással kapcsolatos díjigény és a késedelmi kamatigény részben megalapozott, az előbbi teljes egészében, az utóbbit 14.797.300 forintot meghaladóan el kellett volna utasítania.

Téves az arra levont következtetés, hogy a házindításokra vonatkozóan a peres felek között szóban önálló szerződés jött létre, a döntéshozatal során az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a közöttük 5 éven keresztül fennállt jogviszonyok létrehozása során írásban szerződtek egymással és a szerződésmódosításra is írásbeli alakot írtak elő, ennek megfelelő szerződéses környezetben pedig életszerűtlen bármiféle szóbeli megállapodás. Bizonytalan a tényállás abban a tekintetben, hogy a szóbeli megállapodás mikor jött létre, ez viszont az alperes terhére nem értékelhető. Az 50.000 forint összegű díjtételben kifejezetten szerződésmódosítás formájában

állapodtak meg, nevesítve a módosításra kerülő szerződést, mindezért az F/6. alatti vállalkozási szerződés nem tekinthető a szóbeli megállapodás írásba foglalására választott technikai megoldásnak, az is hangsúlyos, hogy a szerződésmódosítás nem általában díjtételről, hanem „...” megnevezésű díjtételről szólt. Mindebből a Pp. 196. §-a alapján okszerűen az következik, hogy a felek nem szóban állapodtak meg, hanem írásban és nem korábban mint 2008. szeptember 10-én, amikor 2008 évre vonatkozóan állapodtak meg a házindítás díjtételében. ... tanú arra is nyilatkozott, hogy amire rábólintott, az azzal a tartalommal került írásba foglalásra és nem emlékezett olyan esetre, hogy az írásba foglalás eltért volna attól, amiben megállapodtak, alperes szerint ebből okszerűen az következik, hogy a felek nem állapodtak meg az 50.000 forintos díjtétel visszamenőleges alkalmazásában. Alperes álláspontja szerint a bizonyítékok szabad mérlegelése során is köti a bíróságot a teljes bizonyító erejű magánokirat jogszabályban meghatározott bizonyító ereje, amennyiben sikeres ellenbizonyításra nem kerül sor. A 2008. szeptember 10-i szerződésben foglaltakkal szemben egyedül ... alperesi munkavállaló vallomása áll, mely viszont nem cáfolja, hogy a 2008. szeptember 10-i megállapodás a 2007. július 4-i szerződés módosításaként lenne értelmezendő. Téves az elsőfokú bíróság azon érvelése is, hogy a korábbi díjtételek újabbal történő kiegészítése nem szerződésmódosítás, hanem új megállapodás. A Ptk. 240. §-a nem tartalmaz megszorítást a módosítás tartalmára, az a felek konszenzusának függvénye, lehetséges módosítás keretén belül a meglévő tartalom megváltoztatása, elhagyása, illetve kiegészítése további, addig nem szabályozott kötelekkel. Amennyiben a felek személye, a szolgáltatás jellege nem változik, csupán az addigi számos díjtétel egészül ki egy újabbal, azt helyesebb módosításnak, mint új szerződéskötésnek tekinteni. A 2007. július 4-i szerződés 19.5. pontja értelmében az egységáruk a szerződés 1. számú mellékletében kerültek szabályozásra, a 2008. szeptember 10-i szerződésmódosítás éppen ezen 1. számú mellékletbe épített be egy újabb munkafázist és ahhoz kapcsolódó díjtételt. Közvetett módon cáfolja a szóbeli megállapodás létrejöttét az is, hogy felperes nem tudott a perben olyan bizonyítékot csatolni, amely szerint arra hivatkozással kérte volna annak írásba foglalását vagy az annak megfelelő elszámolást, a 2008. szeptember 10-i szerződés megkötését megelőzően felperes meg sem kísérelt olyan számlát leadni, amely 50.000 forintos díjtételt tartalmazott volna. A házindítás kapcsáni önálló szóbeli szerződéskötéssel ellentétben az elsőfokú bíróság azon eljárása, hogy ugyanazon munkák elvégzését két külön szerződés keretében is értékelte, ami ugyancsak azt támasztja alá, hogy a felek mégis a 2007. július 4-i szerződés szerint számoltak el egymással és a 2008. szeptember 10-i szerződésmódosítás az előbbi szerződés szerves részét képezte.

Tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a ... Zrt.-alperes-felperes közötti viszonyrendszert is, nem vitás peradat, hogy a felperes eredetileg a ... Zrt.-vel kötött vállalkozási szerződést a ... munkákra és abban sincs vita, hogy az utóbbi társaság és az alperes közötti szerződés nem tartalmazott házindítási munkát, feltételezhető, hogy ez a szerződés hiányossága, ugyanakkor az sem volt vitatott, hogy a házindítás munkafázisnak fel sem kellett volna merülnie, amennyiben a ... Zrt. a ... szintű hálózati kiépítést pontosan elvégzi. Nem vitás, hogy felperes a díj igényét a 2008. szeptember 10-i szerződésmódosítást megelőzően jelezte, azt azonban az alperes éppen azért nem fogadta el, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy azt a ... Zrt.-nek kellett volna elvégeztetnie és elszámolnia a felperessel, ezt ... tanú is megerősítette. Emellett amennyiben felperes e téren többletmunkát végzett volna, a 2007. július 4-i szerződés 13.1. pontja értelmében akkor sem járt volna érte külön díjazás. Miután a ... Zrt.-vel az alperes megegyezni nem tudott és ez hátráltatta a hálózat kiépítésének a befejezését, az alperes beleegyezett abba, hogy a munkákat nem a ... Zrt.-vel, hanem közvetlenül a felperessel számolja el, az eredetileg ... Zrt.-t terhelő kötelem tehát átkerült a 2007. július 4-i szerződésbe. A 22/T/1. sorszámú e-mail pontosan azt az alperesi véleményt támasztja alá, hogy kb. 200 épületbe a ... Zrt.-nek kellett volna „beállnia”, tehát a 2008. június 18-i e-mail elküldésekor is azt az álláspontot képviselte, hogy a házbeállításokat a ... Zrt.-nek kell elvégeznie a saját költségén. A tanúk által elismert sürgős kényszer a házindítások kapcsán nem

évekig állt fenn, hanem 2008 nyarára-őszére jelentkezett, amennyiben felperes a házindítások 50.000 forint összegért történő elvégzésében már 2007-ben megállapodott volna az alperessel, akkor ennek megfelelően végezte volna a munkákat és nem alakult volna ki rendezetlen helyzet 2008 nyarán, amelyre megoldást a 2008. szeptember 10-i szerződéskötés nyújtott. Miután a ... Zrt.-vel folytatott vita 2008 júniusában még zajlott és ezt követően derült ki, hogy nem jutnak megállapodásra, a munkavégzés nem halad, alperes felvállalta azt a többletköltséget, amit egy új díjtétel kialakítása és megfizetése jelentett. Álláspontja szerint a fenti érvelésének nem mond ellent az, hogy felperes a házindításokat a 2008. szeptember 10-i szerződéskötésig 5.000 forintos díjtételekkel számlázhatta ki, melyek kiegyenlítést is nyertek, felperes ugyanis azért kezdeményezett szerződésmódosítást, mert ezen kisebb összeg nem nyújtott számára fedezetet a munkákra és mivel azt a ... Zrt.-től nem kapta meg – ezen társaság azt nem tekintette az alperessel kötött szerződése részének – ahhoz a felperestől kívánt volna hozzájutni. Nem releváns, hogy 2007 évben felperes és ... tanú között levelezés folyt a házindításokról, mert arra akkor is sor került, ha nem kellett hozzá a jelen perben érvényesíteni kívánt többletmunkát elvégezni és kizárólag az erősítők színtezésével is elindítható volt a ház. ... tanú is elismerte, hogy a házindítás nem megfelelő kifejezés azon munkavégzésre, amelynek ellenértékét felperes a perben követeli, a csatolt levelezés nagyszámú olyan a házindításról is szól, amellyel kapcsolatban a perben nincs is igény előterjesztve.

Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy ... nem volt az alperesi cég képviselőjére jogosult, ugyanakkor tévesen vonta le azon következtetését, hogy az álképviselői eljárás utólag jóváhagyást nyert. Az, hogy más társosztályok is tudtak a felperesi közreműködésről, nem minősül jóváhagyási aktusnak, az utóbbira jogosult személyek tudomásszerzése pedig joghatást nem válthat ki. Az a tény, hogy a cégjegyzésre jogosultak 2008. szeptember 10-én elismerték felperes díjigényét és azt „...” megnevezéssel illették, azt fejezi ki, hogy felperes ezen időponttól kezdődően 2008 év hátralévő elszámolási időszakában alkalmazhatja az 50.000 forintos díjtételt. Amennyiben tehát ... tanú tett is ígéretet a visszamenőleges elszámolásra, ez az ígéret utólagos jóváhagyásra nem talált, ahhoz hiányozott az alperesi szerződési akarat, nevezett tanúvallomásából az is kitűnik, hogy az ígéretet a szerződésmódosítás után tehette, nincs arra vonatkozóan peradat, hogy ezt kommunikálta volna a cég képviselői részére és ők ezt utólag jóváhagyták volna.

A tőkésedett késedelmi kamat körébeni döntés a jogalapját tekintve helyes, az összegszerűsége viszont részben téves. Az alperes a késedelmi kamatszámítást két változatban készítette el, a szerződések szerinti fizetési határidők és kamatlábak alapulvételével 20.702.571 forintot, a számla leadási határidőkre vonatkozó szabályok alapulvételével 14.797.300 forintot munkált ki. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette egyfelől, hogy a számítás módszertanát, összegét felperes érdemben nem tette vitássá, másfelől azt is, hogy az egyes számláknak a késedelmi kamatszámítás szempontjából irányadó leadási, fizetési határidejét és a késedelmi kamatlábat az irányadó szerződések határozzák meg, illetve, hogy a teljesítési határidő csak valamennyi számlamelléklet beérkezésétől kezdődően veendő figyelembe. Utóbbiból viszont annak kellett volna következnie, hogy a két eltérő kamatszámítási módszer közül az elsőfokú bíróság azt fogadja el, amelyik figyelembe veszi a számlabenyújtás legkorábbi határidejét is a szerződésnek megfelelően, felperes késedelmi kamatigénye tehát csak 14.797.300 forint erejéig jogszerű, ezen összeggel áll összhangban az ítélet indokolása.

Felperes a csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni, perköltség körébeni megváltoztatását, alperes perköltség fizetési kötelezettsége 4.249.471 forintra történő felemelését kérte. Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy felperes óradíjat és sikerdíjat is tartalmazó megbízási szerződést kötött a jogi képviselőjével, a tevékenységével arányos ügyvédi munkadíjat a megbízási szerződés szerint és a csatolt óradíj kimutatásra is tekintettel megállapíthatónak ítélte, rögzítve azt is, hogy éppen erre tekintettel a sikerdíj mértéke az elvégzett ügyvédi tevékenységgel való arányban állás szempontjából nem vizsgálható. Ugyanakkor nem adta meg a határozatban

annak indokát, hogy a sikerdíj összegét miért mérsékelte, az mennyiben nem áll arányban a pertárgy értékével, csupán azt rögzítette, hogy a pertárgy értékével arányos ügyvédi munkadíj zsinórmértéke a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a, sikerdíj esetén pedig közömbös, hogy a megbízott mennyi munkával éri el az eredményt. Amellett, hogy a döntés kellően nem indokolt, a sikerdíj nem tekinthető eltúlzottnak sem, felperes szerint a 3.158.382 forint + áfa (bruttó 4.011.145 forint) sikerdíj felszámítható az 1.020.000 forint + áfa (bruttó 1.295.000 forint) óradíj mellett. A kettő együttes összege bruttó 5.306.145 forint, melyből levonásba helyezve az alperesnek megítélt 1.056.674 forintot, 4.249.471 forintot tesz ki az alperest terhelő fizetési kötelezettség.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett rész kivételével az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részletes és kimerítő indokát adta annak, hogy a 2008. szeptember 10-i okirat miért nem lehet a 2007. július 4-i szerződés módosítása, helytállóan rögzítve, hogy a házindítási tevékenységet felperes már 2006-tól kezdődően ellátta, az alperes maga nyilatkozott akként, hogy a 6010 tételszámú munkafázis – ami a ... és ... összekapcsolása – eredetileg a ... Zrt. alvállalkozójának lett volna a szerződéses kötelezettsége. Ebből okszerűen következik, kizárt, hogy a 2007. július 4-i szerződés körébe tartozott volna a házindítás, ez a munkarész nem lehetett ezen szerződés tárgya, díjtétele. Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, alperes üzleti érdekei diktálták azt, hogy túllépve a ... Zrt.-vel kötött szerződésen közvetlenül lépjen vállalkozási jogviszonyra a felperessel. A házindítások teljesen új, önálló, szóbeli megrendelés alapján végzett munkának minősültek, mely körben ... 50.000 forint + áfa/ház vállalkozói díj kikötéssel szóbeli megállapodást kötött. Bár ... a cégképviseleti szabályok szerint a Ptk. 221. § (1) bekezdése szerint álképviselőnek minősült, helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy eljárását az alperes jóváhagyta akkor, amikor a házindításokat a felperestől átvette, a fellebbezés alaptalanul állítja, hogy a jóváhagyásra nem került sor, mert az megtörténhetett ráutaló magatartással. Helytállóan tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság annak, hogy alperes több szervezeti egysége is tudott a ... Zrt.-vel kapcsolatosan felmerült problémáról, arról, hogy a nevezett társasággal történő tárgyalások időszakában ... felperes részére megbízásokat adott, a házindítást alperes a felperestől vette át és annak eredményeként tudta az érintett házakban megkezdeni a szolgáltatást. Peradat van arra, hogy a házindítások bizonyos ütemeit már 2007. áprilisi határidővel kérte, holott a ... Zrt.-vel folyó vita 2008 nyarán még zajlott, annak, hogy 2008 szeptemberében került sor az új díjtétel írásba foglalására az az oka, alperes ekkorra látta be, hogy nem jut megállapodásra a ... Zrt.-vel.

Helytálló az elsőfokú bíróság döntése a késedelmi kamatkövetelés körében is, az alperes a második számítása vonatkozásában semmilyen bizonyítást nem ajánlott fel, a perben az nyert megállapítást, hogy havonta – rendszeresen a tárgyhónap huszadik napja környékén – a kiállított számlákat az előírt mellékletekkel átvette. Nem igazolta tehát, hogy a szükséges számla mellékleteket felperes nem, vagy csak pótlólag csatolta volna, mely a teljesítési határidő meghosszabbítását eredményezte. Alperes belső ügyrendje, a könyvelés késedelme a tényleges felperesi késedelem okának és időtartamának hitelt érdemlő bizonyítása nélkül a felperes hátrányára nem szolgálhat.

Alperes ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezés alaptalanságára hivatkozott, álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolása érthetően tartalmazza, hogy mely okból került sor az alperesi perköltség fizetési kötelezettség 288.184 forintban történő meghatározására. A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján meghatározott díj megfelelő ellenértéket jelent a perbeli tevékenységre, a csatlakozó fellebbezésben megállapítani kért munkadíj ehhez képest kifejezetten magas, a felszámítása indokolatlan.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében fellebbezés hiányában nem bírálhatta felül a meghíúsult hibaelhárítás és kiszállás miatti felperesi vállalkozói díjigény teljes, a házindítás miatti vállalkozói díjigény és a lejárt késedelmi kamatkövetelés részbeni elutasítására vonatkozó, valamint az alperes 14.797.300 forint késedelmi kamattartozás megfizetésére kötelező, a Pp. 228. § (3) bekezdése szerint jogerős ítéleti rendelkezések megalapozottságát, a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés korlátai között azt vizsgálhatta, hogy jogszerű-e az alperes 14.797.300 forintot meghaladóan késedelmi kamattartozás jogcímén és bruttó 10.881.250 (8.705.000 + 25 % áfa) forint erejéig vállalkozói díj jogcímén történő marasztalása, illetve, hogy helytálló-e a perköltség körében a felperes javára felszámíthatónak ítélt ügyvédi munkadíj összege.

Alperes per főtárgyára vonatkozó fellebbezése, felperes perköltséget sérelmező csatlakozó fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a fellebbezéssel érintett mindkét kereseti kérelem vonatkozásában a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben kellően feltárta és helytállóan döntött az alperes marasztalásáról.

A házindítási tevékenység elvégzésére alapított vállalkozói díjkövetelés tekintetében az elsőfokú bíróság a lefolytatott okirati és tanúbizonyítás eredményének okszerű, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő értékelésével vonta le ezen követelés részbeni megalapozottságára vonatkozó jogi következtetését. A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak a bizonyítékokat egybevetve, azokat a maguk összességében kellett értékelnie és a meggyőződése szerint kellett elbírálnia, az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes, így a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a fellebbezéssel támadott ítélettől eltérő megállapításra lehet jutni, az elsőfokú bíróság döntése azonban az alábbiakra figyelemmel ezen okból nem téves.

... tanúvallomását a házindítás körében is meghallgatott további tanúk vallomásával és a releváns okirati bizonyítékokkal összhangban fogadta el az elsőfokú bíróság a felperes által állított szóbeli megállapodás létrejötté, tartalma bizonyítékaként. A fellebbezésben hivatkozott, a peres felek jogviszonyai létrehozása során kétségtelenül érvényesülő írásbeliség gyakorlata, a 2007. július 4-i szerződés módosításaként történő írásba foglalás, ennek során a „...” elnevezés alkalmazása sem rontja le a szóbeli megállapodás 2008. szeptember 10-e előtti létrejöttének a megállapíthatóságát, melynek vizsgálata során – a fellebbezésben foglaltaktól eltérően – helytállóan került figyelembe vételre a peres felek egymás közötti és a ... Zrt.-hez fűződő kapcsolata is.

... a 2015. október 9-i és 2017. február 8-i tanúmeghallgatása során egyértelműen előadta, hogy a hálózatépítést az alperes megrendelésére Budapesten fővállalkozóként végző ... Zrt. feladata volt a ..., ... és ... részek kiépítése, felperes a ... rész tekintetében járt el ezen társaság alvállalkozójaként. A hálózatépítés során műszaki problémát okozott, ha a ... rész kiépítése a házak faláig vagy legfeljebb azon átfúrva történt meg és nem a házban belüli első szekrényig, így a ... és ... részek összekapcsolhatóságához utólag biztosítani kellett a hiányzó kábelevezést – adott esetben földmátöréssel, engedélyeztetésekkel – a ... rész házban belüli szekrényig eljuttatását. A ... és ... rész közötti kábelfektetést és a két munkafázis közötti összeköttetés kiépítését házindításként nevesítették és határozták meg házankénti ellenértékként az 50.000 forintos – különböző munkálatok átlagosan beárzott együtteséből képződött – összevont, az alperesre kedvező díjtételt, mellyel ellentételezett munkavégzés eltért a csupán 5.000 forintos díjtétellel számolt azon házindítástól, amely csak a házerősítő beszerelését, az indításhoz szükséges jeladást, a szintezést

jelentette.

A tanú a fentiekén túlmenően egyértelműen előadta azt is, hogy a ... rész hiányos kiépítése miatt a ... Zrt.-vel elhúzódó vita támadt, a felmerült műszaki probléma viszont az alperes számára stratégiaileg fontos ... kerületben a saját szolgáltatása megkezdését akadályozta, ezért a probléma megoldására – a vita lezárultát be nem várva, a csak részben elvégzett kivitelezésért felelősnek tekintett ... Zrt. más alvállalkozói kihagyásával – közvetlenül a felperest vonták be a munka elvégzésére, melyről szóban, a munkavégzést megelőzően, 2006 év közepe-vége felé szerződtek, megállapodva az alperesi beruházási csoporttal előzetesen leegyeztetett, házankénti 50.000 forintos díjtétel alkalmazásában.

Ezen tanúvallomásból, valamint az azzal összhangban álló T/2., T/3. alatti e-mailekből, T/6. alatti jegyzőkönyvből is kitűnő, az elsőfokú bíróság által helytállóan beazonosított, ... házindításként, illetve ... véglegesítésként nevesített felperesi munkavégzés igazolt tényére, a tanú által előadott fenti szerződéskötéskori körülményekre, a helyesen feltárt megrendelői, fővállalkozói és alvállalkozói viszonyrendszerre, valamint az 5.000 forintos és 50.000 forintos díjtétel szerinti munkavégzés lényegesen eltérő műszaki tartalmára tekintettel súlytalan alperes azon fellebbezési érvelése, hogy egyfelől 2008. június 18-án, a T/1. alatti e-mail elküldésekor is még azt az álláspontot képviselte, hogy a ... Zrt. mulasztott, mely azt támasztja alá, hogy csak a szerződésmódosítást követő felperesi munkavégzést kívánta az 50.000 forintos díjtétellel ellentételezni, másfelől, hogy a 2007. július 4-i szerződés 13.1. pontja felperes számára többletmunka díj felszámítását nem engedte, illetve, hogy az 5.000 forintos számlázásból, az 50.000 forintos számlázás hiányából a kisebb összegben történő elszámolásra vonatkozó konszenzus következik.

... tanúvallomásának fellebbezésben kiragadott azon része, hogy amire rábólintott, az azzal a tartalommal nyert írásba foglalást, nem emlékezett ettől eltérő esetre, nem zárja ki a tanú által előadott tartalmú megállapodás létrejöttét. A tanú kifejezetten azt adta elő, hogy még a felperesi munkavégzést megelőzően, 2006 év közepe-vége felé megállapodtak, és bár folyamatosan szorgalmazta a díjtétel felperessel fennálló beruházási keretszerződés díjtáblázatába kerülését – melyet igazol a T/2. sorszám alatti e-mail is – az az alperesi hosszas bürokrácia miatt csak 2008. szeptember 10-én valósult meg és az addigra megindult belső vizsgálat befejeződése utánra ígérte a szerződésmódosítást megelőző időszakra történő elszámolást. Utóbbi elmaradásának az okát a tanú nem tudta és nem is tudhatta megjelölni, ugynis előadta, hogy 2009 márciusában – a vizsgálat lezárultát követően – az alperes felső vezetése nagyrészt, köztük a műszaki igazgatóként tevékenykedő tanú is távozott az alperestől.

Nem rontja le a tanú által megnevezett és alperes által sem vitatottan fennállt műszaki probléma megoldására született önálló megállapodás létrejöttét azon körülmény, hogy az 50.000 forintos díjtétellel a 2007. július 4-i szerződés 1. számú melléklete került kiegészítésre. A rendelkezésre álló iratokból és ... tanúvallomásából ugyanis az is megállapítható volt, hogy felperes a 2007. július 4-i beruházási keretszerződéssel is közvetlen jogviszonyban állt az alperessel, melynek díjtáblázata külön-külön díjtételeket tartalmazott kábel átvezetésre, földem áttörésre, engedélyeztetések beszerzésére, a házindítási munkálat díja ezen díjtételekből összeadódhatott volna, azonban az alperes számára kedvezőbbnek mutatkozott az összevont új díjtétel alkalmazása és kézen fekvő volt, annak a már meglévő díjtáblázatba beemelése, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a 2008. szeptember 10-i szerződésmódosításként nevesített okiratot a korábbi szóbeli megállapodás írásba foglalására választott technikai megoldásnak tekintette.

A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján tehát helyesen fogadta el valósnak az elsőfokú bíróság, hogy a 2008. szeptember 10-e előtti felperesi házindítás szóbeli megegyezés alapján – melyet az

50.000 forintos díjtétel összegére, bevezetése és a munkavégzés elvégzésének a szükségességére vonatkozó alperesi belső egyeztetés előzött meg – zajlott, ennek további alátámasztására szolgál és egyben ... álképviseleti eljárása ráutaló magatartással történő jóváhagyásának minősül a felperesi munkavégzés átvétele, így nem foghat helyt alperes fellebbezési érvelése a Ptk. 221. § (1) bekezdése szerinti álképviseleti eljárás jóváhagyásának a hiányára vonatkozóan sem.

Mindezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a házindítási tevékenység vonatkozásában a megállapodás létrejöttét, tartalmát bizonyítottanak fogadta el, és az annak alapján megtörtént igazolt munkavégzés Ptk. 389. §-a szerinti díja megfizetésére kötelezte az alperest.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a lejárt késedelmi kamattartozásban történő marasztalást 14.797.300 forintot meghaladó részében vitató alperesi fellebbezést sem. Az eltérő végeredményre vezető két különböző alperesi számítás számszaki helytállósága valóban nem volt kétségbevető a felperes részéről, azonban a 2015. június 26-i és a berekesztést megelőző 2017. február 8-i tárgyaláson is vitássá tette, hogy az alacsonyabb végösszegű kamatszámítás körében a késedelembe esések alperes által állított időpontjai helytállóak lennének, azaz a számlamelléletek teljes körű leadása a számításban alapul vett időpontokban valósult meg. Felperesi elismerés hiányában alperest terhelte a későbbi késedelembe esése igazolása, melynek nem tett eleget, így a bizonyítatlanság a terhére volt értékelendő, ezért nem téves a magasabb végösszegű késedelmi kamatfizetésre kötelezése. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában a kamatszámítás során figyelembe veendő szerződési elvek rögzítésén túlmenően a fentiekől eltérő jogi következtetésre nem jutott, így alaptalan a határozat rendelkező része és indokolása közötti összhang hiányára vonatkozó fellebbezési érvelés.

Nem találta megalapozottnak a Fővárosi Ítéltábla a perköltségviselés tárgyában benyújtott csatlakozó fellebbezést sem. A peres fél és a jogi képviselője közötti díjmegállapodás a megbízási jogviszony lényeges eleme, ugyanakkor abból, hogy a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja pernyertesség esetére lehetővé teszi a megbízási díj összegének ügyvédi munkadíjkénti igénylését, nem következik, hogy ahhoz a pernyertes félnek feltétlenül hozzá kell jutnia, ennek ugyanis korlátja a 2. § (2) bekezdése, mely a peres fél védelmében szükségessé teszi a kikötött megbízási díj abból a szempontból történő vizsgálatát, hogy az arányban áll-e a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A perbeli esetben a megbízási díj óradíjból és sikerdíjból tevődött össze, mivel az utóbbi kockázati elemet tartalmaz, a sikerdíj esetében nem vizsgálható az, hogy az elért eredmény milyen terjedelmű munkával volt elért, annak arányossága kizárólag a pertárgyértékhez viszonyítható. Tekintettel arra, hogy a felperes részéről megnyert pertárgyérték 10 %-ában kikötött sikerdíj jelentősen meghaladja a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján pertárgyékhez igazodóan felszámítható munkadíjat, nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a sikerdíjat mérsékelte, melynek eredményeként a sikerdíj az óradíjjal együtt számítva a pertárgyértékhez és a kifejtett tevékenységhez igazodó arányos képviseleti díjnak felel meg.

Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – annak nem fellebbezett részét nem érintve – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján mind a per főtárgya, mind a perköltség viselése vonatkozásában helybenhagyta.

Az alaptalannak bizonyult csatlakozó fellebbezés következtében felperes az illetékfeljegyzés joga folytán le nem rótt 158.450 forint jogorvoslati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése szerint külön felhívásra a Magyar Államnak megfizetni tartozik; a per főtárgya tekintetében (mindösszesen 16.786.521 forint erejéig) peres alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése

értelmében felperes másodfokú perköltségét megfizetni tartozik, melyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység és a pertárgyérték figyelembevételével mérlegeléssel 300.000 forint + áfa jogi képviseleti munkadíjban határozott meg.

Budapest, 2017. szeptember 19.

	Levek Istvánné dr. s.k. a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Felker László s.k. bíró	. Bicskei Ildikó s.k. bíró